

Bilkent Üniversitesi
Matematik Bölümü

AYIN SORUSU

Haziran 2008

Soru:

2008 $\times$ 2008 bir satranç tahtasının bazı birim kareleri boyanıyor. Tahtanın i . satır ve j . sütunundaki birim kareyi (i, j) ile; $x \leq i$ ve $y \leq j$ koşullarını sağlayan boyalı (x, y) birim karelerinin kümesini de $S_{i,j}$ ile gösteriyoruz. Başlangıçta boyalı her (i, j) birim karesine $S_{i,j}$ ye ait boyalı karelerin sayısı yazılıyor. Daha sonraki her adımda, boyalı her (i, j) birim karesine, $S_{i,j}$ deki karelere bir önceki adım sonunda yazılmış olan sayıların toplamı yazılıyor. Sonlu sayıda adım sonunda boyalı birim karelere yazılı tüm sayıların tek sayı haline geleceğini gösteriniz.

Çözüm:

$f_{(i,j)}$, mod 2 de (i, j) karesine yazılmış sayı olsun. 0. adımda tüm boyalı karelere 1 yazıldığını kabul edebiliriz. Boyalı karelerin sayısı n olsun. Soruyu n üzerinden tümevarımla çözelim. $n = 1$ durumu açıktır. $n = k$ için soru doğru olsun, $n = k + 1$ durumunu inceleyelim. Bazı boyalı birim kareler arasında sıralama yapalım: if $i \leq k$ ve $j \leq k$ ise $(i, j) \preceq (k, l)$ deyeceğiz. (p, q) bu sıralamaya göre en büyük karelerden herhangi biri olsun. (p, q) karesi herhangi adımda herhangi bir birim karedeki sayıyı etkilemiyor. (p, q) karesini silerseniz, tümevarım varsayımına göre, N adım sonra tüm boyalı karelere 1 yazılmış olacak. Demek ki, (p, q) karesi silinmezse N adım sonra $f_{(p,q)}$ dışındaki tüm kareler için $f_{(i,j)} = 1$ olacak. $f_{(p,q)} = 1$ olursa, soru biter. $f_{(p,q)} = 0$ olsun. Demek ki, ilk N adımda $f_{(p,q)}$ ye 1 eklenmiş ve $f_{(p,q)}$, 1 den 0 a dönüşmüştür. O zaman $2N$ adım sonucunda tüm boyalı birim kareler için $f_{(i,j)} = 1$ olacak.